

MULTSTIMATE COLEGE!

Pentru că sunteți cele care înseninează zilele, suflați dragoste peste orice fațete, numai când priviți dați lumii mai multă frumusețe, sunteți cele care găesc în fiecare zi timp pentru orice problema și orice nevoie a celor dragi, o luați de la capăt în fiecare zi, mai puternice și mai hotărâte, sufletul vostru știe ce este iubirea, cum se dăruiește și cum se primește ea... și pentru tot ceea ce reprezentați... pentru voi timpul se oprește puțin în loc la fiecare început de Primăvară, să Vă aducă un omagiu...

Nu exista prilej mai minunat de dăruire decât să poți da zi de zi ce ai mai bun. Să poți să asculți și să tratezi cu înțelepciune și răbdare pe cel ce a venit la Dumneavoastră.

De 8 martie Vă urăm o primăvară frumoasă, cu soare, fericire și toată dragostea noastră prinsă într-un frumos buchet de ghiocei ce vestesc venirea unei noi primăveri!

Fie ca toate împlinirile frumoase, sănătatea și spiritul acestei zile să vă însoțească pretutindeni...și fie ca primăvara iubirii să vă inunde sufletul cu bucurie și cu parfumul tuturor florilor sale. Vă doresc un 8 Martie cât mai frumos.

Ziua aceasta să fie un prilej de bucurie pentru Voi toate, să simțiți mai puțin apăsarea grijilor și să Vă umple gândurile și sufletul de căldura primăverii.

Ziua de 8 Martie să Vă aducă toată lumea la picioare, zâmbetul pe buze și toată fericirea de pe pământ.

Vă doresc ca aceste zile de primăvară și răsăritul soarelui să Vă aducă peste zi împlinirea viselor alături de tot ceea ce poate fi: mai pur, mai sincer, mai curat...

La mulți ani, dragele noastre!

*Din numele Biroului Executiv al
Federației Sindicale „Sănătatea”
din Moldova*

Aurel POPOVICI , președinte

CODUL MUNCII MODIFICAT. REVEDECĂRI LUATE ÎN CALCUL DE PARLAMENT

Dragi cititori,

Raporturile de muncă sunt într-o permanentă evoluție, fapt care este firesc. Actul legislativ de bază, vizând guvernarea relațiilor de muncă în Republica Moldova, este Codul muncii nr.154-XV din 28.03.2003, în vigoare de la 01 octombrie 2003.

Până-n prezent, Codul muncii a fost modificat și completat de mai multe ori. Prin prezentul articol ținem să Vă informăm despre cele mai recente modificări și completări ale Codului muncii, adoptate de Parlament prin Legea nr.205 din 20.11.2015 și publicată în Monitorul Oficial nr.340-346 din 18.12.2015.

Un șir de articole din Codul muncii au fost modificate, altele completate și unele abrogate.

Atenționăm liderii și activul sindical că, art.33 alin. (1) s-a completat, în final, cu textul: „Un exemplar al Contractului colectiv de muncă se remite de către una dintre părțile semnatare, în termen de 7 zile calendaristice de la data încheierii, la inspecția teritorială de muncă.” În acest context, pentru viitor să ținem cont de aceste prevederi. Ele, totodată, fac o claritate în sensul că nu comitetul sindical are obligația de a remite exemplarul Contractului colectiv de muncă la Inspecția muncii, ci una din părțile semnatare.

Important! Articolul 33 alin. (7), în rezultatul modificărilor are următorul cuprins: „Sub incidența Contractului colectiv de muncă încheiat pe unitate în ansamblu **cad salariații unității, ai filialelor și ai reprezentanțelor acesteia, care au împuternicit reprezentanții lor să participe la negocierile**

colective, să elaboreze și să încheie Contractul colectiv de muncă în numele lor.”

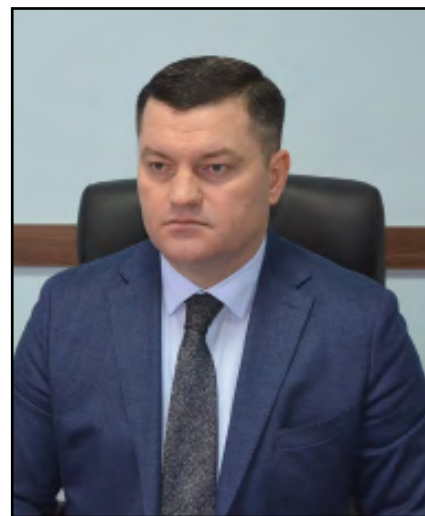
Menționăm că la un interval de circa 7 luni de la Congresul VI din 29.05.2015, a fost realizată una din revendicările aprobate:

„Revendicarea nr. 13.

Modificarea cadrului legislativ în vederea reglementării, prin dispoziții legale, a prevederilor referitoare la garanțiile negociate de către sindicate prin Contractele colective de muncă, ca de acestea să beneficieze doar membrii de sindicat și salariații care nu sunt membri, dar achită conștiincios cotizația de membru de sindicat, conform Statutului Sindicatului.

Argumentare. Prevederile art.33 alin. (7) din Codul muncii stipulează că sub incidența Contractului colectiv de muncă încheiat pe unitate, în ansamblu, cad toți salariații unității, ai filialelor și ai reprezentanțelor acesteia. Conform opiniilor membrilor de sindicat, de garanțiile suplimentare negociate în contractele colective de muncă încheiat pe unitate trebuie să beneficieze doar salariații membri de sindicat și cei care achită cotizația sindicală. Principiul de asociere la sindicat este benevol, sindicatul fiind constituit în vederea apărării drepturilor și intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale – colective și individuale – ale membrilor săi. Or, nu ale tuturor salariaților, ci doar a membrilor de sindicat. Acest fapt va contribui la consolidarea mișcării sindicale și sporirea motivației de asociere la sindicat.”

Vă informăm că, art.38, alin. (2) are următorul cuprins: „Convențiile colective de nivel

ramural și teritorial **intră în vigoare la momentul semnării de către părți sau la data stabilită în convenție.** Un exemplar al Convenției colective de nivel ramural sau teritorial se remite de una dintre părțile semnatare, în termen de 7 zile calendaristice de la data încheierii, la Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.”

Această redacție este avantajoasă prin prisma faptului, că unele organe de control, în rezultatul activității de control, din neglijență, nu totdeauna luau în considerație prevederile convențiilor colective de nivel ramural și teritorial, pe motiv că nu au fost publicate în Monitorul Oficial. Conform noilor prevederi, este stabilit imperativ că, Convențiile colective de nivel ramural și teritorial intră în vigoare la momentul semnării de către părți sau la data stabilită în convenție.

Cu privire la drepturile individuale de muncă, Vă informăm că, art.54 se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) Se interzice încheierea contractelor individuale de muncă pe durată determinată în

scopul eschivării de la acordarea drepturilor și garanțiilor prevăzute pentru salariații angajați pe durată nedeterminată.

(5) Contractul individual de muncă încheiat pe durată determinată în lipsa unor temeuri legale, constatată de Inspectoratul de Stat al Muncii, se consideră încheiat pe durată nedeterminată.”

Aceste prevederi limitează angajatorului dreptul de a încheia cu salariații contracte individuale de muncă pe durată determinată în scopul eschivării de la acordarea drepturilor și garanțiilor prevăzute pentru salariații angajați pe durată nedeterminată.

În acest context, menționăm că a fost transpusă în legislația muncii încă o revendicare a Congresului VI din 29.05.2015:

Revendicarea nr. 12.

Angajarea în câmpul muncii a salariaților din ramura sănătății în baza Contractelor individuale de muncă pe durată nedeterminată, iar a persoanelor pensionate – conform legislației în vigoare, pentru limită de vârstă ori vechime în muncă (sau care au obținut dreptul la pensie pentru limită de vârstă ori vechime în muncă) și nu sunt încadrate în câmpul muncii – pe o perioadă de cel puțin 2 ani, care, la expirare, poate fi prelungită de părți pe o perioadă de la 2 până la 5 ani.

Argumentare. Codul muncii prevede: Contractul individual de muncă se încheie, de regulă, pe durată nedeterminată. Poziția Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova este că această normă legală trebuie să rămână în vigoare, fără a fi modificată sau abrogată la inițiativa persoanelor ostile mișcării sindicale și intereselor salariaților. Referitor la persoanele pensionate care

nu sunt încadrate în câmpul muncii, considerăm că situația de fapt și de drept, constatată în urma sondajelor efectuate, încheierea cu aceste persoane a Contractelor individuale de muncă pe o perioadă de până la un an este discriminatorie, deoarece, în conformitate cu prevederile pct. 24 lit. (c) al Hotărârii de Guvern nr. 108 din 03.02.2005 privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și art. 9 alin.(3) din Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, deținătorilor de Contract individual de muncă pe durată determinată ce nu depășește un an, indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă se acordă pentru o perioadă de până la 30 de zile în cursul unui an calendaristic. Însă, asiguraților cu Contract individual de muncă pe durată determinată ce depășește un an, indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă se acordă pe o perioadă de cel mult 180 de zile în cursul unui an calendaristic. Or, diferența între 30 de zile în cursul unui an calendaristic și, cel mult, 180 de zile în cursul unui an calendaristic este considerabilă, în special în cazul în care persoanele pensionate continuă să contribuie la Fondul Național de Asigurări Sociale.

În practica cotidiană ne confruntăm des cu cazuri de genul: Mai întâi se emite ordinul de angajare și apoi se semnează contractul individual de muncă,

sau invers?

În acest context, în scopul excluderii interpretărilor echivoce, la propunerea sindicatelor legiuitorul a modificat art.65, alin. (1) care are următorul cuprins:

„(1) În baza contractului individual de muncă negociat și semnat de părți, angajatorul emite ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de angajare.”

Una din modificările asupra căreia insistăm să Vă focusați atenția este cea de la art.85 alin. (4), unde textul „Până la expirarea termenelor indicate la alin. (1), (2) și (4)¹, salariatul are dreptul oricând” se substituie cu textul **„Timp de 7 zile calendaristice de la data depunerii cererii de demisie, salariatul are dreptul”**.

Acest fapt înseamnă că Vă puteți anula sau retrage cererea de demisie nu în decurs de 14 zile, sau alt termen stipulat în redacția veche, ci în decurs de 7 zile calendaristice de la data depunerii cererii de demisie.

Modificarea respectivă nu o considerăm ca o înrăutățire a normei inițiale, ci ca o măsură de disciplinare a salariatului, care în termen de 7 zile calendaristice trebuie să ia o decizie la rece, iar angajatorul să aibă posibilitatea de a angaja o altă persoană în funcția vacantă. Totodată, această clauză nouă va conduce la evitarea unor litigii de muncă, nefondate, de multe ori.

La final, Vă informăm că mai sunt și alte modificări și completări ale Codului muncii adoptate de Parlament prin Legea nr.205 din 20.11.2015, pe care le vom aborda în ediția următoare.

Vă reamintim devizul nostru:
Un om informat face cât doi!

Igor ZUBCU,
vicepreședintele Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova

FORTĂ DE MUNCĂ ÎN SĂNĂTATE

(REALIZĂRI, PROBLEME, SOLUȚII)

Resursele umane reprezintă unul din aspectele cheie în asigurarea accesului la servicii medicale de calitate pentru populație.

Politica Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova ce ține de resursele umane este orientată spre: adoptarea unei strategii de dezvoltare a resurselor umane; atragerea resurselor umane de profil în localitățile rurale și urbane prin crearea condițiilor adecvate de activitate și trai; elaborarea normelor de evaluare a performanțelor individuale de calitate în muncă; întreprinderea măsurilor de diminuare a exodului cadrelor medicale în alte domenii și țări; atestarea și tarifarea corectă și obiectivă a lucrătorilor.

Pentru realizarea acestor obiective, Biroul Executiv al Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova a orientat organizațiile sindicale, reprezentante ale salariaților, de comun acord cu administrația unităților și administrația publică locală, să depună eforturi efective pentru a patrimoniza valoarea umană a angajaților.

În pofida măsurilor întreprinse, ramura sănătății s-a confruntat în ultimii 20 de ani cu o migrație masivă a cadrelor medicale în alte domenii și țări, având ca premisă majoră recesiunea economică și reducerea nivelului de trai. Mai grav însă, este că un loc de muncă în Republica Moldova nu garantează lucrătorului medical și familiei lui un trai decent cum prevede Constituția. Aceasta se datorează faptului că salariile lucrătorului medical în Republica Moldova au un nivel foarte scăzut comparativ cu țările Uniunii Europene și non-europene.

Prin urmare, exodul forței de muncă din sănătate în căutarea de câștiguri incompatibile mai mari este un proces obiectiv condiționat.

În structura de gen a lucrătorilor medicali emigranți constatăm că circa 60 la sută din numărul total de emigranți sunt femei.

Ponderea lucrătorilor medicali din mediul rural în numărul total de emigranți constituie majoritatea.

Baza lucrătorilor medicali emigranți constituie persoanele în vârstă de muncă cea mai activă – circa 80 la sută.

Migrația potențială formulată ca o „dorință de a migra în viitor” a tinerilor specialiști (medici și personal medical veriga medie), este, conform sondajelor, de peste 90 la sută. Prin urmare, majoritatea absolută a tinerilor specialiști sunt dispuși să plece la muncă în străinătate. Îndeosebi, aceste aspirații s-au intensificat după decizia Uniunii Europene cu privire la eliminarea vizitelor pentru cetățenii Republicii Moldova.

Desigur, la nivel de stat, cu participarea Organizației Internaționale pentru Migrație și Organizația Internațională a Muncii se întreprind anumite măsuri privind revenirea și reintegrarea emigranților. Printre acestea documentul strategic „Parteneriatul de mobilitate UE-Moldova”.

La nivel de ramură este elaborat proiectul „Strategiei de Dezvoltare a Resurselor Umane din Sănătate pe anii 2016-2025”. Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova a avizat pozitiv această Strategie. Totodată, a înaintat mai multe propuneri

privind îmbunătățirea acestora.

O problemă ce ține de asigurarea cu cadre medicale o reprezintă dezechilibrele inter-regionale și inter-sectoriale. Acest dezechilibru în acoperirea cu resurse umane este foarte pronunțat între mediul rural și mediul urban. Un deficit acut de personal se înregistrează în sectorul de medicină primară.

Ministerul Sănătății ar fi bine să dispună de un sistem de planificare a forței de muncă bazat pe estimarea nevoilor. În prezent, necesarul de forță de muncă este realizat prin decizii administrative care nu se sprijină pe o metodologie științifică argumentată care să țină cont de evoluția democratică, evoluția profilului de morbiditate, precum și de capacitatea instituțiilor de formare.

Luând în considerare că migrația forței de muncă afectează practic toate ramurile economiei naționale, sindicatele membre ale Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova la 01.12.2015 în cadrul Comitetului Confederal au examinat situația în domeniul migrației forței de muncă. Guvernului Republicii Moldova au fost înaintate un șir

de cerințe printre care: gestionarea mai eficientă a procesului migrației la nivel structural de stat; intensificarea negocierilor și încheierea acordului de protecție socială cu țările de destinație a emigranților; armonizarea cadrului legal național în domeniul migrației la cadrul Uniunii Europene; garantarea cetățenilor locuri de muncă atractive.

Măsuri se întreprind și la nivel local. Conform informațiilor din rapoartele anuale, în scopul reținerii cadrelor medicale în mai multe unități medicale tinerii specialiști, din contul Administrației Publice Locale, au beneficiat de spațiu locativ, terenuri pentru construcția spațiului locativ, compensații lunare etc. Totuși, aceste eforturi

nu dau rezultate semnificative.

Întrebarea retorică, ce trebuie de făcut ca tânărul specialist să fie luminat de credință și dragoste față de medicină, ca cu bunățate și profesionalism să lecuiască bolnavii, ca să învingă greutățile profesionale, ca să stăpânească supărarea și nerăbdarea? Întrebarea are un singur răspuns – asigură-i tânărului specialist o muncă decentă și el nu va pleca din sistem.

Este important ca fiecare salariat să cunoască ce cuprinde munca decentă.

Noțiunea de muncă decentă a fost introdusă ca concept și a fost promovată inițial de către Organizația Internațională a

Muncii în anul 1999. Tot atunci a fost definită și acceptată de comunitatea internațională ca o muncă productivă a bărbaților și femeilor în condiții de libertate, egalitate și demnitate umană.

În prim plan, munca decentă trebuie să asigure angajatului un salariu decent care să-i permită lui și familiei sale să trăiască demn.

În al doilea rând, să-i asigure munca în condiții de securitate și sănătate.

Munca decentă mai cuprinde: posibilitatea de a se dezvolta din punct de vedere profesional; dreptul de a schimba serviciul dacă nu ți se potrivește; garantarea unei protecții sociale în caz de boală și alte riscuri.

*Ion CUCU,
consilier principal al
Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova*

REFORME – FĂRĂ MEDICI?

Asistența medicală primară (AMP) în sistemul sănătății, conform Organizației Mondiale a Sănătății, este definită drept asistență esențială a stării de sănătate, fiind primul nivel de contact al pacientului, familiei și comunității cu sistemul de sănătate. Activitatea AMP este strâns legată de asigurarea acestui serviciu cu personal medical calificat – medici de familie și asistenți ai medicului de familie.

Ministerul sănătății al Republicii Moldova, prin ordinul nr.1582 din 30.12.2013, a stabilit și aprobat normativele completării instituțiilor din AMP cu personal medical. Astfel, la 1500 populație e necesar 1 medic de familie (ceea ce la 10000 populație constituie 6,6 medici de familie) și 2 asistente ai medicului de familie.

Conform datelor statistice, acest indicator se micșorează gradual. Așa, în anul 2011 el alcătuia 5,2/10000, în anul 2013 – 5,0/10000, iar în anul 2014 – 4,8/10000 populație.

Pe lângă faptul că există un număr insuficient de personal medical în AMP la nivel național, se constată și o distribuție neuniformă a lor. Asigurarea înaltă cu medici de familie la nivel de municipii – 6,6/10000 – corelează cu un indicator scăzut al acoperirii necesarului de personal medical în

localitățile rurale din centrul și sudul republicii. Astfel, în raioanele de centru ale țării un medic de familie deservește 2500 populație, în raioanele de sud – 2857 locuitori. Situația critică în asigurarea cu medicii de familie se constată în raioanele Cantemir, Leova, Hâncești, Căușeni, Rezina, Ungheni, Fălești, Sângerei, unde se constată o asigurare de la 2,6 până la 3,5/10000 populație. Completarea instituțiilor medico-sanitare publice cu personal medical în astfel de proporție, crește surmenajul medicilor de familie nevoiți să activeze cumulând funcții suplimentare. În această ordine de idei, în anul 2010 – 1873 medici de familie activau pe 2123,25 funcții din 2357,50 funcții scriptice, iar în anul 2014 – 1706 medici de familie activau pe 1941,25 funcții ocupate din 2228,0 scriptice. În afară de aceasta, se constată că cei mai mulți medici de familie – 30% – se încadrează în categoria de vârstă de 55-64 ani, iar mai mult de 65 ani – 10,1 %, ceea ce înseamnă că acești specialiști posibil vor părăsi sistemul sănătății în timpul cel mai apropiat.

O situație similară este și la capitolul asigurarea necesară cu asistenți ai medicului de familie, care trebuie să fie aproximativ 13,2 la 10000 populație. Astfel, în anul 2011 indicatorul completării constituia 15,0/10000, în anul 2014 – 13,3/10000.

În raioanele Strășeni, Ialoveni, Nisporeni, Hâncești, Dubăsari asigurarea este una foarte joasă, înregistrând indicatori de la 13,3 la 11,3/10000 populație.

Esențial este că această repartizare neuniformă compromite calitatea serviciilor medicale acordate populației, sporește gradul de nemulțumire a pacienților și, în final, pune în pericol sănătatea tuturor.

Una din direcțiile prioritate ale politicii de stat a Republicii Moldova este modernizarea actualului sistem al sănătății, investițiile în echipamente, tehnologii medicale și utilaje performante, însă nu ar trebui de uitat și de alta latură a capitalului statului – capitalul uman, ponderea căruia în sectorul medical este cea mai importantă, deoarece factorul uman, profesionalismul cadrelor antrenate în acest sector este resimțit direct de către beneficiari, adică de către pacienți, noi toți, în general. Exodul masiv al resurselor umane din sectorul sănătății este o problemă stringentă în ultimii 20 de ani, când țara a pierdut în jur de 10 mii de doctori și peste 20 de mii de asistente medicale, ceea ce constituie aproximativ jumătate din numărul de angajați în sistemul de sănătate. Aceștia fie au emigrat,

fie s-au reprofilat, iar cauzele sunt foarte bine cunoscute – salarii care nu corespund situației reale din economia țării, facilități doar tinerilor specialiști care, odată cu creșterea IPC, ar trebui revizuite. Plus la aceasta, ar fi corectă o corelare a salariilor medicilor de familie cu o pregătire profesională corespunzătoare și a vechimii în munca pe specialitate, care ar încuraja activitatea cadrelor medicale. E un non-sens situația când salariul unui medic, care studiază medicina timp de 9 sau 11 ani, e mai mic decât salariul de funcție al unui inginer cu studii superioare de scurtă durată de 3 ani, care a studiat doar construcția și funcționalitatea unor mecanisme care – atragem atenția – tot de oameni au fost inventate, de acei oameni care trebuie să fie apți și capabili de a crea, de a dezvolta tehnologii, dar care nu este posibil – iarăși – fără lucrătorii medicali, ale căror condiții de muncă sunt precare. Lipsa spațiului locativ, locului de muncă amenajat corespunzător efortului depus în activitate, salariile mici, toate acestea, împreună sau separat, determină abandonarea de către cadrele specializate a sectorului medical, implicit, țara rămâne fără medici

și asistente medicale calificate. Cum poate să acorde asistență de calitate bună pacientului, când medicul nu are condiții normale de muncă și nici salariu decent?

Sindicatele solicită majorarea salariilor pentru medici cu 25 la sută. Președintele Federației Sindicale „Sănătatea”, a menționat, în cadrul forumului de dialog cu ministrul Sănătății, că deși salariul mediu lunar al unui angajat din medicină s-a majorat de la 2886 de lei în anul 2010 la 4046 de lei în anul 2014, aceste retribuții sunt mai mici decât media pe țară. Biroul Național de Statistică informează că indicele prețurilor de consum (IPC) în decembrie 2015 față de noiembrie 2015 a constituit 100,8%, iar față de decembrie 2014 – 113,6%.

În condițiile inițierii reformelor de către Guvernul Republicii Moldova și a implicării mai active a tuturor nivelurilor din sistemul sănătății în procesul legislativ s-ar obține o corelație a acestor reforme cu necesitățile lucrătorilor medicali, respectiv și nivelul satisfacției populației de serviciile prestate și atitudinea față de noi înșine.

În articol au fost folosite materiale din sursele: www.statistica.md; www.cnms.md.

Vitalie DANILIUC,
președintele CS al Centrul de Sănătate Hâncești

Multstimate Doamne și Domnișoare!

La acest început de primăvară, când suflul renașterii naturii se îngeamănă firesc cu farmecul sublim al feminității, Vă adresăm cele mai sincere felicitări cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii – 8 Martie, exprimându-Vă toată dragostea și admirația.

Pentru că sunteți cele care înseninează viața, pentru că sunteți cele care dați lumii mai multă frumusețe, pentru că sunteți cele mai puternice, pentru iubire, dăruire, înțelegere, înțelepciune, sensibilitate, frumusețe, tandrețe, finețe meritați aprecierea și recunoștința supremă.

Să fiți mereu apreciate și inspirate de căldură sufletească, de susținere, respect, bunăvoință, iar pacea și înțelegerea să domine mereu în sufletul și familiile Dumneavoastră.

Vitalie DANILIUC,
președintele CS al Centrul de Sănătate Hâncești

ZIUA MONDIALĂ A STOMATOLOGULUI

Ziua Mondială a Stomatologului este sărbătoarea medicilor stomatologi și a tehnicienilor dentari. Aceasta zi e celebrată în întreaga lume pe 9 februarie, în comemorarea Sfintei Apollonia.

Conform legendei, Apollonia era fiica unui funcționar de stat major în Alexandria, care credea în Hristos, pe vremea când mulți compatrioți ai ei erau păgâni. La vârsta de 49 de ani, în perioada persecuției creștinilor, a fost martirizată. Călăul i-a extras dinții și i-a zdrobit maxilarele. Atunci, ea a rezistat torturilor inumane, a fost fermă în credința ei și nu a renunțat la creștinism. În acel

moment, ea a devenit patroana celor care suferă de durere de dinți și alte boli stomatologice, iar mai târziu și a însăși stomatologilor. Astăzi, o parte din maxilarul Sfintei Apollonia se află în biserica Sainte Anne de Beaupre din Quebec, Canada.

În 1984, Organizația Mondială a Sănătății și Societatea Internațională a Stomatologilor a stabilit data de 9 februarie drept Ziua Mondială a Stomatologului.

Profesia de medic este considerată, pe bună dreptate, una din cele mai nobile din lume, dar și una de o responsabilitate aproape inegalabilă.

Colectivul de la Centrul Stomatologic Raional Anenii Noi felicită călduros toți stomatologii cu ocazia acestei sărbători profesionale și Vă urează multă sănătate Dumneavoastră și celor apropiați, devotament, împliniri pe plan personal și profesional, să aveți parte de căldura recunoștinței pacienților și a satisfacției morale personale. Un zâmbet frumos este în multe cazuri și un rezultat obținut de un stomatolog...

La Mulți Ani dragi colegi!!!

Ion BULAT,

președintele CS Centrul Stomatologic Raional Anenii Noi

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FEMEII

„Femeia este al cincilea anotimp, în care natura se odihnește, amintindu-și toate florile primăverii, toate privighetorile verii, toți strugurii toamnei și toate ninsorile iernii.”

(Grigore Vieru)

8 Martie este o zi plină de feminitate, zâmbete și căldură sufletească, ziua în care se îmbină armonios cele patru caracteristici ale femeilor: sensibilitatea, frumusețea, tandrețea și finețea, ziua când femeia, căreia umanitatea îi datorează continuitatea și perpetuarea vieții, este elogiată mai mult ca oricând, când venerăm cu un deosebit respect – mamele, prin tandrețe și iubire – soțiile, prin dragoste și grijă părintească – fiicele, prin veșnice aduceri aminte – bunicele.

Cu ocazia celei mai frumoase sărbători de primăvară, Ziua Internațională a Femeii, Comitetul sindical al Clinicii Universitare de Asistență Medicală Primară vine cu cele mai alese urări în adresa tuturor Doamnelor și Domnișoarelor ce fac parte din acest colectiv, exprimând întreaga stimă și admirație față de poziția Dumneavoastră civică, care denotă o voință puternică, dedicație, dragoste de viață și deosebite calități sufletești. Exprimăm gratitudinea pentru profesionalismul cu care vă exercitați atribuțiile de serviciu, pentru demnitatea, devotamentul, dragostea de muncă și implicarea de care dați dovadă în fiecare zi. Vă dorim să fiți mereu înconjurate de afecțiune, armonie, dragoste,

înțelepciune, zâmbete de copii, bunăstare, multă, multă sănătate Dumneavoastră și tuturor celor apropiați. Fie ca pacea și înțelegerea să domine mereu în familiile Dumneavoastră. Parfumul florilor de primăvară, roua dimineților calde, adierea vântului blând al celui mai frumos anotimp ... toate acestea să-și găsească loc în sufletul Dumneavoastră. Ghiociei să Vă bucure inima, soarele să Vă sărute ochii și să le dea strălucire, să purtați dragostea ca pe cel mai de preț mărtisor. Lăsați primăvara să Vă umple casa de culoare, parfum, căldură, bunăstare, lumină și speranță. Să păstrați frumusețea interioară pentru că de acolo va izvorî frumusețea în care vă veți îmbrăca pe dinafară!

Azi, Femeie, asemeni florilor înflorești răspândind căldură căci porți atâta bunătate-n suflet încât ar ajunge întregii omeniri. Astăzi soarele lucește pentru tine și stelele toate te veghează, iar florile de primăvară ți se închină, precum ți se închină o întreagă lume. Azi ești mai frumoasă ca oricând, mai tainică și mai atrăgătoare. Tu transformi viața în poveste și orice zi în sărbătoare.

Lilia LUPU,

președintele CS al Clinicii Universitare

ДОРОГИЕ ЖЕНЩИНЫ МЕДИКИ

Ровно 149 лет назад, 8 Марта 1867 г., женщины работницы обувных и швейных фабрик Нью-Йорка провели масштабную манифестацию. В числе их требований основными пунктами были: рабочий день – 10 часов в сутки, сухие и светлые рабочие места, одинаковые зарплаты с мужчинами. В 1910 г. Международная Конференция женщин-специалисток в Копенгагене постановила праздновать 8-е Марта как Международный женский день в честь достижений женщин в борьбе за свои права. А с 1965 г. Этот день стал государственным праздником у нас в стране, к тому же еще и выходным днем.

Сегодня у нас, медиков, как у мужчин, так и у женщин, 7 часовой рабочий день и заработная плата на уровне с мужчинами. В лечебных учреждениях страны основная масса сотрудников – женщины.

Администрация Чадыр-Лунгской районной больницы

Дорогие женщины медики, в этот весенний праздничный день 8-го Марта хочется говорить, что без Вас невозможно! Ну, не то, чтобы невозможно, но без Вас нет света, тепла, любви, счастья.

Дорогие медики, сотрудницы всех лечебно-профилактических учреждений Чадыр-Лунгского района, в первую очередь сотрудницы подразделений Чадыр-Лунгской районной больницы, а также Центров здоровья района, «Глории», «Хосписа», «Дома престарелых», «Фармакона» и других аптек района, учреждений стоматологии, детские сестра школ и детских садов, дорогие и незабвенные женщины медики ветераны, всю жизнь проработавшие в системе здравоохранения района, поздравляем всех Вас. Желаем для Вас улыбок Солнца, душевного тепла, здоровья, счастья, уважения пациентов и коллег, благополучного решения тех задач и проблем, которые сейчас стоят перед нами.

*Светлана ЮРЧЕНКО,
Профсоюзная организация
Чадыр-Лунгской районной больницы*

PENTRU NOI FEMEILE...

„Poate că într-adevăr ochii femeii iubite sunt marginea lumii”

(Gr. Vieru)

Sărbătoarea 8 Martie – îmbină armonios cele patru caracteristici ale femeilor: sensibilitatea, frumusețea, tandrețea și finețea. Din numele colectivului Centrului de Sănătate Călărași Vă aducem cele mai sincere felicitări cu această sărbătoare a PRIMĂVERII. Ziua de 8 Martie să fie un prilej de bucurie pentru noi femeile. Să simțim mai puțin apăsarea grijilor, să ne umplem gândurile și sufletul de căldura primăverii. Fie ca toate împlinirile frumoase, sănătatea și spiritual aceste zile să Vă însoțească pretutindeni, fie ca primăvara iubirii să Vă inunde sufletul cu bucurie și cu parfumul florilor sale.

Pentru noi, femeile, se topesc zăpezile iernii, înfloresc primul

ghiocel, se întoarce acasă primul cocor, prinde contur primul muguraș, încolțește primul firicel de iarbă. Pentru noi, femeile, poezii își adună gândurile în rime, muzicienii își scriu notele pe frunza verde a codrului. Pentru noi, femeile, soarele răsare în fiecare dimineață de parcă ar fi pentru prima dată, de parcă ar fi pentru cea din urmă dată. De ce? – veți întreba. Răspunsul este simplu. Pentru că suntem cheia spre cele sfinte, temelia Vieții fără de Moarte și a Tinereții fără de Bătrânețe. Pentru că suntem așa cum ne-a hărăzit Cel de Sus – chezașia Începutului Etern. Fie ca spiritul înnoitor al zilei de 8 Martie să ne însoțească pe

parcursul întregii vieți, servindu-ne drept izvor de satisfacții în familie, în profesie, în activitățile sociale. Fie ca aerul întremător al începutului de Mărțișor să ne aducă sănătate, voie bună, curaj, aspirații și încrederea în forțele proprii.

Un 8 Martie sub semnul Dragostei, al Respectului și al Recunoștinței urez tuturor Doamnelor și Domnișoarelor ce activează în sistemul medical! Să aveți parte de o primăvară plină de iubire și armonie! Fiți înconjugate de căldură, tandrețe, dragoste, înțelepciune, zâmbete de copii, bunăstare, sănătate, atât Dumneavoastră cât și cei apropiați!

*Viorica CORJAN,
președintele CS al Centrului de Sănătate Călărași*

FEMEIA – ÎNTRUCHIPAREA A TOT CE E FRUMOS ȘI SFÂNT!

La acest început de primăvară, când suflul renașterii naturii se îngeamănă firesc cu farmecul sublim al frumuseții, comitetul sindical al Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie Vă adresează cele mai sincere felicitări cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii – 8 Martie, exprimându-Vă toată dragostea și admirația.

Cu un deosebit respect și mărinimie ne închinăm ție – femeie-medic, asistentă medicală, infirmieră. Căci, cum bine se știe, purtați o răspundere mare față de sănătatea și viața celor ce zilnic vi se adresează după ajutor.

Dumnezeu v-a înzestrat cu harul de a tămădui și alina durerile celor suferinzi, luminându-le viața, insuflându-le speranță în victoria asupra bolii.

Cuvintele, chiar cele mai alese, nu ar putea să cuprindă intensitatea valorii, imensitatea rostului aflării femeii pe Pământ – pentru că sunteți cele care înseninează viața, pentru că sunteți cele care dați lumii mai multă frumusețe, pentru că sunteți cele mai puternice. Pentru iubire, dăruire, înțelegere, înțelepciune, sensibilitate, frumusețe, tandrețe, finețe... meritați aprecierea și recunoștința supremă.

Să fiți mereu apreciate și inspirate de căldura sufletească, de susținere, respect, bunăvoință, iar pacea și înțelegerea să domine mereu în sufletul și familiile Dumneavoastră.

Rămâneți la fel de frumoase, înțelepte și de neînlocuit pentru totdeauna!

*Aureliu Munteanu,
președintele CS al Spitalului Clinic de
Traumatologie și Ortopedie*

DRAGELE, IUBITELE ȘI FRUMOASELE NOASTRE FEMEI, MAME, BUNICUȚE, DOMNIȘOARE!!!

Primăvara... anotimpul renașterii, al trezirii la viață – face ziua de 8 Martie să fie cea mai plină de feminitate, zâmbete și căldura sufletească!

Fie ca toate împlinirile frumoase, sănătatea și spiritul acestei zile să Vă însoțească pretutindeni și fie ca primăvara iubirii să Vă inunde sufletul cu bucurie și cu parfumul tuturor florilor sale!

De 8 Martie Vă urăm o primăvara frumoasă, cu soare, fericire și toată dragostea noastră prinsă într-un frumos buchet de ghioceli!

Noi din inimă Vă urăm:

Să fiți toate sănătoase,

Și în viață norocoase!

Să fiți tinere, frumoase,

Blânde și misterioase!

Așteptate, ocrotite,

Fericite și iubite!!!

Ina RÎBAC,

președintele CS al Spitalul raional Râșcani

FELICITĂRI CU OCAZIA FRUMOSULUI JUBILEU

Comitetul sindical al IMSP Spitalul raional Nisporeni aduce sincere felicitări mult stimatei doamne Nina IONIȚĂ – medic fiziopneumolog cu ocazia frumosului jubileu!

Ați mai urcat o treaptă dintr-a vieții scară, noi Vă dorim din suflet a 100 iarnă, iar când Vă veți uita-napoi, pe treptele urcate, să nu vedeți urme de noroi, ci fapte curate!

Fie ca viața să Vă aducă numai bucurii și realizări profesionale în continuare!
LA MULȚI ANI!

*Tatiana MORARU,
președintele CS al SR
Nisporeni*

SUNTEȚI CELE...

Sunteți cele mai frumoase; sunteți cele mai duioase;
 Sunteți cele – ambițioase, sunteți cele mai dorite
 Sunteți cele mai iubite și cele mai corcolite
 Sunteți cele mai deștepte și cele mai înțelepte;
 Sunteți cele mai cochete; sunteți cele mai discrete
 Sunteți cele luptătoare; de dureri alinătoare
 Albinuțe muncitoare; sunteți cele mlădioase;
 Și puțin orgolioase; sunteți cele omenoase;
 Sunteți cele dragăstoase, sunteți cele apreciate;
 Sunteți cele răsfățate; sunteți cele alintate;
 Sunteți cele onorate, sunteți cele respectate;
 Sunteți cele mai bogate și la suflet și la toate,
 Sunteți calde ca un soare; ca ploaia răcoritoare;
 Sunteți cele-ncântătoare, sunteți cele uimitoare,
 Și cele strălucitoare, sunteți cele emotive,
 Și cele intuitive, sunteți cele mal eterne,
 Sunteți cele mal superbe, sunteți pradă la bărbați,
 Și pierzanie la soți, sunteți tot ce el nu este,
 Sunteți tot ce își dorește, sunteți tot ce vrea să aibă,
 Dar nu e posibil Doamne! Ca sunt foarte geniale,
 Și pentru soți ideale, fiindcă cel ce Vă iubește,
 Vede numai ce dorește și-n jur numai privește
 Dar ea, care-i iubită, așteptată și dorită,
 Înțelege asta bine și îi modelează, în fine,
 Îi dresează, amăgește, pe-al ei plac, cum își dorește,
 Visul ea și-l împlinește și îi duce ea de apă,
 În întreaga lor viață, știe ea, că tot depinde,
 De-a ei cuget, de-a ei minte, că vine în continuare,
 Viața grea familiară și ca focul să-l păstreze,
 Trebuie ca să cedeze, multe lucruri ea să ierte,
 Multe lucruri să accepte, știe ea că-mbătrânește,
 Dragostea se mai răcește, dar rămânem tolerante,
 Și chiar, cele amuzante, suntem cele grijulii.
 Pentru al noștri scumpi copii, și pentru-a noastră jumătate,
 Ce necesită în toate, îngrijire, încurajare,

Și-o dragoste mult prea mare, e necondiționat,
 Al tău sprijin ,al tău sfat, ce-i oferi tu fără bani,
 Chiar, și la ai tăi dușmani, că tu știi ce e IUBIREA,
 Ce-i aceea „dăruirea”, că Vă aruncați și-n foc,
 Pentru-al pruncilor noroc, ca să crească sănătoși,
 Toți isteți, cuminți, voioși, fiind că asta vi-i menirea,
 Și aceasta-i fericirea! O să spuneți că greșesc,
 Pentru sfat Vă mulțumesc, că a spus un om deștept,
 Că nimic nu e perfect, am exagerat un pic,
 Dar o meritați din plin! O să ziceți: Asta-i bună”
 Da-i 8 martie, și-a fost o glumă, că e ziua ta femeie,
 Tu dulceață și otee, tu mămica și bunică,
 Surioară, cumnătică, tu norică, fiiculică,
 Vă doresc s-aveți în casă, pâine caldă voi pe masă,
 Numai flori de primăvară, și belșug în a ta țară,
 Numai dragoste curată, fericire-ntruchipată
 Sunteți medici, asistente, sunteți toate competente,
 Și foarte inteligente, dintre cele mai decente,
 Laboranți și farmacist, contabili și psihologi,
 Unele-s și activiste, inspectori de personal
 Și securitate-n muncă, ca de-a noastră sănătate,
 Și-a noastră securitate, au ei grijă foarte mare,
 Ca s-avem un loc sub soare, protejați de accidente,
 Locuri de muncă decente, s-avem cât vom munci,
 Cât inima va dori. Și a noastre – infirmiere,
 Își fac lucrul cu plăcere, dar în fine toate-s bune,
 Toate fac un lucru-anume, toate-s profesioniste,
 Avem și sindicaliste, și cu ziua de 8 mart,
 Eu Vă felicit cu drag, sănătate Vă doresc,
 Mă închin, Vă mulțumesc, pentru-a voastră muncă mare.
 Că o faceți cu răbdare, și c-aveți un suflet mare,
 Pentru toți cui suferinzi, cei săraci și cei flămânzi,
 Și o faceți cu dorință, și cu-o mare străduință,
 Și dacă-i zi de sărbătoare – La mai mult și la mai mare !!!

Clara CUCOȘ,

președintele CS al Centrului de Sănătate Telenești

MESAJ DE FELICITARE

În acest început de primăvară dorim tuturor Doamnelor și Domnișoarelor din ramura Ocrotirii Sănătății și Serviciul de Supraveghere a Sănătății Publice cele mai sincere felicitări cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii.

Vă dorim o viață plină de soare, un ocean de sănătate, o mare de fericire, bucurii și satisfacții

Colectivul CSP Soroca

alături de cei dragi. Fie ca pe parcursul vieții să aveți parte de căldura primăverii, zâmbetul florilor, stima pacienților și averea cea mai de preț – sănătatea.

Să Vă însoțească mereu norocul și buna dispoziție.

Fiți mereu gingași

și misterioase, iubite și fericite, frumoase și fermecătoare.

Nina OSADCIUC,

președintele CS al CSP Soroca

LA O ANIVERSARĂ

Omagiu adus septuagenarului Romeo ȘCERBINA, doctor în medicină, conferențiar la catedra chirurgie nr.1 „Nicolae Anestiadi” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, secretar executiv al Ligii Medicilor din Moldova, membru al Asociațiilor Chirurgilor din Republica Moldova și România, membru al Societății Laparoscopie și Suturi Mecanice din România, cetățean de onoare al comunei Talmază, r-nul Ștefan Vodă.

Onorate doctor, personalitate distinsă în lumea Medicinii și a Literelor! La cele șapte decenii trăite sonor ca și struna viorii, plusează-ți, cu și mai mare ambiție sănătoasă, Eternitatea!

Cu respect și admirație pentru dăruire și consacrare totală valorilor purificatoare și creatoare de minuni pe traseul edificării Sinelui absolut!

Lui Romeo, fiu de Dac,
Vrednic om, brav Esculap,
Trup și suflet, devotat, vindecă neezitat.
Bisturiul și penița –
Aliați întru credința
Sacră, cu împătımire,
Pentru neam și nemurire.
Har de cărturar dotat
Și vocabulei dedat.
Hrana sufletului său:
Cine seamănă virtute –
Culege renume!

*Tamara LUPUȘOR,
jurnalist și adept al viziunilor omagiatului asupra excelării existențiale
18.02.2016*

O FEMEIE...

O femeie are forța să surprindă un om, poate controla certuri, poate planifica, poate să ducă sarcini grele, menține frumusețea, iubirea și opiniile, are nopți nedormite, situații de criză, decizii dificile, devotament, perseverență, responsabilitate, curaj, putere...

Cam așa arată traseul Femeii... care reușește să depășească obstacole, întemeiază familii, educă copii frumoși și deștepți...

Deși lucrează într-un mediu dur și au în grija lor zeci și chiar sute de oameni, Doamnele-lucrători medicali reușesc să-și păstreze feminitatea, blândețea, rămân mereu sufletiste și generoase.

Femeia e cheia la toate:

La dragoste și bunătate.

Femeia e enigmatică și frumoasă,

Femeia e dulce, misterioasă.

*Administrația Institutului de
Neurologie și Neurochirurgie*

Aducem un omagiu frumos și adresăm cele mai sincere felicitări Doamnelor și Domnișoarelor care activează în ramura ocrotirii sănătății cu ocazia frumoasei zile de 8 MARTIE – pentru că știu să învingă cu grație și să piardă cu demnitate, conferă șarm și echilibru breslei medicale.

Vă felicităm din suflet cu această sărbătoare, să fiți mereu fermecătoare, fascinante, să dăruiti căldură și lumină, pentru că sunteți un buchet cu nume de vis și speranță.

De la inimă la inimă, cu toată dragostea pentru Doamnele și Domnișoarele Institutului de Neurologie și Neurochirurgie.

Femeia e mană cerească,

Femeia e floarea din glastră.

Femeia e pom ce rodește,

Femeia e Soare atunci când zâmbește !!!

*Iurie MELENTIEV, președintele CS al
Institutului de Neurologie și Neurochirurgie*

PENTRU CĂ SUNTEȚI CELE CARE...

Primăvara este anotimpul renașterii. Astfel, luna martie ne aduce în sufletele fiecăruia lumină și bucurie, marcând un nou început pentru realizări mai frumoase în acest an.

Odată cu sosirea acestei sclipiri primăvăratice simțim cum totul în jurul nostru ia o nouă înfățișare. Suntem conștienți că nu lipsesc din calendarul vieții sărbătorile remarcabile cum este 8 Martie – Ziua Internațională a Femeii, printre acestea aflându-se FEMEIA de la mic la mare.

Așadar, ziua de 8 Martie este un prilej deosebit de a felicita toate Doamnele și Domnișoarele

pentru grija cu care ne hrănesc zi de zi, răbdarea și toleranța de care dau dovadă în fața oricărei situații.

La acest început de primăvară, când suflul renașterii naturii se înțeapă firesc cu farmecul sublim al feminității Vă adresăm cele mai sincere felicitări pentru că sunteți cele care înseninează viața, pentru că sunteți cele care dați lumii mai multă frumusețe, pentru că sunteți cele mai puternice, pentru iubire, dăruire, înțelegere, înțelepciune, sensibilitate, finețe, frumusețe, tandrețe... meritați aprecierea și recunoștința

supremă. Cuvintele, chiar și cele mai alese, nu au puterea să cuprindă imensitatea valorii, dimensiunea rostului aflării femeii pe Pământ. Ele însă, cel puțin fac să cunoașteți atitudinea celor care Vă înconjoară. Să fiți mereu apreciate și inspirate de căldură sufletească, de susținere, respect, bunăvoință, iar pacea și înțelegerea să domine mereu în sufletul și familiile Dumneavoastră. Fie ca gândurile bune să Vă însoțească pretutindeni, să Vă facă viața cât mai luminoasă, trăind în armonia bunăvoinței și a fericirii râvnite, ca nesfârșita primăvară.

*Gabriela GURBULEA,
președintele CS (studentesc) al Colegiului Național de Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”*

SĂ CONTRIBUIM LA SCHIMBAREA UNEI VIEȚI...

Protagonistul acestei istorii este Danalachi Serghei, un tânăr de 26 de ani, absolvent al Colegiului Național de Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”, în prezent student în anul IV, Facultatea „Medicină generală”, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Fiind student, încă din anul întâi, Serghei încerca să-și câștige singur existența și să acorde o mână de ajutor familiei, activând în calitate de felcer la ambulanță, stația Buiucani. În luna octombrie a anului 2015, fiind în turul de noapte, ajuta un pacient în cărucior să urce scările, dar căruciorul s-a lunecat și l-a comprimat pe Serghei între corlatele scării și cărucior. În urma acestui accident Serghei s-a ales cu fractură la coloana vertebrală. După tratamente îndelungate se poate deplasa doar cu cârje.

Chiar fiind în stare gravă Serghei a continuat să învețe. Pe lângă procedurile zilnice pe care le avea, Serghei studia de sine stătător. Decanatul a fost îngăduitor cu Serghei, apelând către fiecare șef

de catedră pentru a prelungi perioada de susținere a examenelor, oferindu-i tânărului posibilitatea să studieze și să susțină sesiunea.

Familia lui Serghei, formată din mama care suferă de diabet zaharat și fratele mai mare care este șomer în prezent, cu greu reușește să acumuleze surse financiare pentru tratament și reabilitare.

În acest context, Biroul Executiv al Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova apelează către toți președinții organizațiilor sindicale, membre ale Federației, inclusiv către membrii de sindicat, să contribuie la schimbarea vieții lui Serghei, prin acordarea unui suport financiar:

BC „VICTORIABANK” SA

Filiala nr.29 Chișinău

Cod: VICBMD2X490

Nr. cont (account)

MD83VI022332900000279MDL

Beneficiar (beneficiary):

DANALACHI EVGHENIA SERGHEI

IDNO: 2004003141421

Curierul Sanitas

Buletin informativ
al Federației Sindicale
„Sănătatea” din Moldova

Adresa: mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 129.
www.sindsan.md
Tel. 022 23 73 13
E-mail: office@sindsan.md
Tipografia „CRIO” SA Com. 102 Tiraj 4000 ex.

